

<https://doi.org/10.31108/2.2025.3.36.11>
УДК 159.942.5:(177.6+316.361.1)(477)

Ірина Сняданко
Олексій Антипович

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ ЗАДОВОЛЕНOSTІ СВОЇМИ СТОСУНКАМИ УКРАЇНЦІВ

Сняданко Ірина, Антипович Олексій. Психологічний аналіз рівня задоволеності своїми стосунками українців.

Вступ. Стаття присвячена аналізу результатів дослідження рівня задоволеності партнерами своїми стосунками. Актуальність цього дослідження обумовлена тим, що в Україні багато років триває війна, яка впливає на всі сфери життєдіяльності людей.

Мета дослідження: здійснити аналіз рівня задоволеності стосунками партнерів різної статі, віку, освіти та інших параметрів.

Методи. Для дослідження суб'єктивної оцінки стосунків було застосовано метод опитування САТІ (Computer Assisted Telephone Interviewing – телефонні інтерв'ю з використанням комп'ютера). На основі випадкової вибірки мобільних телефонних номерів. Дослідження проведено Соціологічною Групою Рейтинг.

Результати. Отримані результати свідчать, що більшість партнерів задоволені своїми стосунками. Понад 60 % партнерів проводять спільно час щоденно або кілька разів на тиждень. Чим старше партнери, тим більше вільного часу вони проводять разом. Партнери, які менше задоволені стосунками, зрідка проводять час разом або взагалі не проводять час спільно.

Висновки. Наявність та збереження добрих стосунків між партнерами є основою для відновлення психо-емоційного ресурсу кожного з партнерів, через взаємопідтримку та взаєморозуміння. Для громадян України, які живуть в час війни в країні, коли є високий рівень невизначеності та стресу, а також існує загроза втрати партнера, підтримка добрих стосунків між партнерами є одним з актуальних питань.

Ключові слова: стосунки, партнер, стать, сім'я, війна, вік, дозвілля, дохід, ресурс, задоволення

Snyadanko, Iryna, Antypovych, Oleksii. Psychological analysis of Ukrainians' satisfaction with their relationships.

Introduction. Partners' satisfaction with their relationships affects all aspects of people's lives, especially in times of war.

Aim: to analyze the level of satisfaction with the relationships of partners of different sexes, ages, education and other parameters.

Methods. The study was conducted on a random sample of mobile phone numbers by the Sociological Group Rating using the CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing).

Results. Most partners were satisfied with their relationships. More than 60% of the respondents spent time with their partners daily or several times a week. The older the partners, the more time they spent together. Partners who were less satisfied with their relationships spent less time with their partners or did not spend time with their at all.

Conclusions. Maintaining good relationships between partners is the basis for restoring partners' psycho-emotional resources through mutual support and understanding. For Ukrainians who stay in Ukraine in a time of war, which is associated with high uncertainty, stress, and a threat of losing a partner, maintaining good relationships between partners is a pressing issues.

Key words: relationships, partner, gender, family, war, age, leisure, income, resource, satisfaction

Вступ. Дослідження міжособистісних стосунків завжди є актуальними, адже економічні, соціально-культурні та політичні зміни в Україні та світі значно впливають на взаємодію між партнерами, особливо зараз, в умовах війни. Дослідження стосунків українців в рамках економічної та організаційної психології є особливо важливим,

оскільки якість стосунків між партнерами, їхнє задоволення один від одного тісно взаємопов'язані з економічними процесами в країні, економічною поведінкою громадян, зокрема зі ставленням до власності, бажанням «пускати коріння» в певному регіоні країни чи в країні загалом, споживанням тих чи інших товарів, формуванням ширшого кола економічних потреб тощо. У процесі формування стосунків між партнерами утворюється маленька соціальна система, яка здійснює вплив на всі процеси життєдіяльності членів цієї системи та ситуативно дотичних до неї.

Від початку війни в Україні чоловіки, які повертались після АТО додому, і які не мали дівчини або дружини, переживали більший стрес через повернення додому, ніж чоловіки, на яких вдома чекала дівчина або дружина. Міжособистісні стосунки (Федоренко, 2007) дозволяють кожному з учасників взаємодії задовільнити широке коло потреб – від потреби в безпеці до задоволення від гарно проведеного часу.

В основі прагнення утворити міжособистісні стосунки завжди лежать певні емоції, афекти, відчуття стосовно один одного. У соціальній психології основна увага (Руденко, 2015) в міжособистісних стосунках концентрується на відчуттях, комбінація яких є незліченною для кожного окремого випадку. Відчуття об'єднують в дві окремі групи: відчуття, які зближують (кон'юнктивні), коли інший виступає як бажаний об'єкт; відчуття, які роз'єднують (диз'юнктивні), коли інший не викликає бажання взаємодіяти з ним.

Стосунки між людьми не складаються лише на основі безпосередніх емоційних контактів. Важливу роль (Іващенко, 2012) у реалізації стосунків відіграє спілкування, спільна діяльність, щоденна взаємодія.

Метою нашого дослідження є здійснити аналіз рівня задоволеності стосунками партнерів різної статі, віку, освіти та інших параметрів.

Завданнями дослідження є:

1. Теоретичний аналіз останніх досліджень різних аспектів взаємодії партнерів у стосунках.
2. Організувати та провести дослідження рівня задоволеності партнерами своїми стосунками в Україні під час війни.
3. Здійснити інтерпретацію отриманих результатів та надати рекомендації.

Методи та організація дослідження. Опитування проводилось Соціологічною групою «Рейтинг» на замовлення Інституту психології та психотерапії. Метод опитування: САТІ (Computer Assisted Telephone Interviewing – телефонні інтерв'ю з використанням комп'ютера). На основі випадкової вибірки мобільних телефонних номерів. Помилка репрезентативності дослідження з довірчою імовірністю складає 0,95: не більше 3,1%. Опитування проводилось з 20 по 22 липня 2025 року.

Вибірка дослідження. У дослідженні взяли участь 1000 респондентів. В опитуванні брали участь чоловіки та жінки віком від 18 років і старше в усіх областях, крім тимчасово окупованих територій Криму та Донбасу, а також територій, де на момент опитування був відсутній український мобільний зв'язок. Результати зважені з використанням актуальних даних Державної служби статистики України.

Результати дослідження та їх обговорення. Дослідження О. Чанцевої-Коваленко (2016) показує позитивний зв'язок між гармонійними стосунками в батьків та високим рівнем сформованості загального показника особистісного розвитку дитини, ціннісних орієнтацій, Я-концепції та професійного самовизначення. Як стверджує О. Чанцева-Коваленко (2013), узгодженість цінностей, підходів у вихованні, рольова гнучкість, емоційна підтримка є базовими умовами гармонійного розвитку дитини та кожного з партнерів.

Х. Цьомик (2021) наголошує на тому, що міжособистісна взаємодія все більше замінюється віртуальним спілкуванням, що негативно впливає на формування навички будувати продуктивні та гармонійні стосунки. Віртуальна комунікація може носити

опосередкований характер, викривлювати уявлення про партнера, що викликає нові комунікативні бар'єри, нереалістичні очікування тощо.

Важливо звернути увагу на те, що у соціальних мережах все частіше говорять про «аб'юзивні стосунки», «газлайтинг», «співзалежні стосунки», що заважає цілісно оцінити психологічну природу феномену міжособистісних стосунків.

Дослідження І. Ясточкиної (2020) показує негативну роль для сприйняття власної гідності партнерів, які перебувають у стосунках, де здійснюється психологічне насилля. Н. Хлопоніна (2007) досліджувала відмінності у поведінці чоловіків та жінок в Україні при вирішенні конфліктів в сім'ї, відмінності в особистісних пріоритетах чоловіків і жінок.

Водночас в Україні практично немає досліджень рівня задоволеності партнерами своїми стосунками, що є актуальним, особливо в умовах війни в країні. У дослідженні взяли участь респонденти з різних областей України та міста Києва. Отримані результати свідчать, що в Україні 70 % населення перебуває у стосунках (тобто не лише у шлюбі, а мають партнера), 30 % не мають партнера. Серед опитаних жінок партнера мають 67 % досліджуваних (не мають – 33%), 75 % чоловіків мають партнерку, а 25 % не мають партнерки. Отже, жінок, які не мають партнера, більше ніж чоловіків, які не мають партнерки (табл. 1).

Таблиця 1

Результати опитування респондентів щодо запитання: «Чи є у вас партнер?»

Запитання до респондентів		Варіанти відповідей (у %)		
Чи є у вас партнер?	стать	Так	Ні	Разом
	чоловіки	74,8	25,2	100
	жінки	66,5	33,5	100
	Серед усіх	70	30	100

За результатами опитування бачимо, що переважно без партнера /партнерки є респонденти віком від 51 року, а саме: 36 % респондентів віком 51-59 років не мають партнера/ партнерки, 43 % респондентів віком старше 60 років не мають партнера/партнерки. Найбільше респондентів, які мають партнерів (81%), належать до вікової категорії 36-50 років. Респонденти віком від 51 і старше вже можуть не мати партнера з причини його смерті (табл. 2).

Таблиця 2

Результати опитування респондентів різного віку щодо наявності або відсутності партнера

Запитання до респондентів		Варіанти відповідей (у %)		
Чи є у вас партнер?	Вік	Так	Ні	Разом
	18-35	69,3	30,7	100
	36-50	80,5	19,5	100
	51-59	64,4	35,6	100
	60+	56,6	43,4	100

Більшість респондентів (66%) оцінили свої стосунки як «дуже хороші», а 30% – «скоріше хороші». Отже, 96 % опитаних тією чи іншою мірою задоволені своїми

стосунками (табл. 3). Також 33 % респондентів вважають, що їхні стосунки покращуються, 60 % вважають, що стосунки не змінюються, і лише 6 % вважають, що стосунки стають гіршими (табл. 4).

Таблиця 3

Результати опитування респондентів щодо запитання: «Як ви оцінюєте свої стосунки з партнером?»

Запитання до респондентів	Варіанти відповідей (у %)				
Як ви оцінюєте свої стосунки з партнером?	Дуже хороші	Скоріше хороші	Скоріше погані	Дуже погані	Важко відповісти
	66	30	3	1	0

Таблиця 4

Результати опитування респондентів щодо запитання: «На вашу думку, як змінюються останнім часом ваші стосунки з партнером?»

Запитання до респондентів	Варіанти відповідей (у %)			
На вашу думку, як змінюються останнім часом ваші стосунки з партнером?	Стосунки покращуються	Стосунки не змінюються	Стосунки погіршуються	Важко відповісти
	33	60	6	1

Для 71 % респондентів віком 18-35 років стосунки оцінюються як «дуже хороші», натомість лише 60 % респондентів віком від 51 і старше оцінюють свої стосунки як «дуже хороші» (табл. 5).

Таблиця 5

Результати опитування респондентів різного віку віком щодо запитання: «Як ви оцінюєте свої стосунки з партнером?»

Запитання до респондентів		Варіанти відповідей (у %)				
Як ви оцінюєте свої стосунки з партнером?	Вік респондентів	Дуже хороші	Скоріше хороші	Скоріше погані	Дуже погані	Важко відповісти
	18-35	71	25	3	0	1
	36-50	68	28	3	0	0
	51+	60	34	3	3	1

Результати дослідження показують, що стать респондентів не впливає на оцінку рівня задоволеності стосунками з партнером, адже 65 % чоловіків і 66 % жінок оцінили свої стосунки як «дуже хороші» (Табл. 6).

Найбільш вразливою категорією щодо погіршення у стосунках є респонденти віком від 35-50 років, адже саме серед респондентів цієї вікової категорії є найбільше осіб, які вважають, що їхні стосунки погіршуються (9 %), серед респондентів віком від 50 і

старше 6 % вважають, що їхні стосунки стають гіршими. Найбільше респондентів, які вважають що їхні стосунки покращуються, є серед вікової категорії 18-35 років (табл. 7).

Таблиця 6

Результати опитування респондентів різної статі щодо запитання: «Як ви оцінюєте свої стосунки з партнером?»

Запитання до респондентів		Варіанти відповідей (у %)				
Як ви оцінюєте свої стосунки з партнером?	стать	Дуже хороші	Скоріше хороші	Скоріше погані	Дуже погані	Важко відповісти
	чоловіки	65	30	3	1	1
	жінки	66	29	3	1	1

Таблиця 7

Результати опитування респондентів різного віку щодо запитання: «На вашу думку, як змінюються останнім часом ваші стосунки з партнером?»

Запитання до респондентів		Варіанти відповідей (у %)			
На вашу думку, як змінюються останнім часом ваші стосунки з партнером?	Вік	Стосунки покращуються	Стосунки не змінюються	Стосунки погіршуються	Важко відповісти
	18-35	45	52	3	0
	35-50	32	58	9	1
	50+	26	68	6	0

Не встановлено відмінностей в оцінці змін у стосунках респондентами різної статі (табл. 8).

Таблиця 8

Результати опитування респондентів різної статі щодо запитання: «На вашу думку, як змінюються останнім часом ваші стосунки з партнером?»

Запитання до респондентів		Варіанти відповідей (у %)			
На вашу думку, як змінюються останнім часом ваші стосунки з партнером?	стать	Стосунки покращуються	Стосунки не змінюються	Стосунки погіршуються	Важко відповісти
	чоловіки	33	61	6	0
	жінки	33	60	7	0

Серед респондентів, які вважають, що в них «дуже хороші» стосунки, 43 % вважають, що їхні стосунки покращуються, 54 % вважають, що не змінюються, а 2 % вважають, що стосунки погіршуються. Серед респондентів, які оцінюють свої стосунки як «скоріше хороші», лише 16 % вважають, що стосунки покращуються, 74 % думають, що стосунки не змінюються, але 10 % вважають, що їхні стосунки погіршуються. Серед

респондентів, які оцінюють свої стосунки як «погані», 37 % вважають, що стосунки «скоріше погіршуються», а 55 % вважають, що вони не змінюються, натомість 37 % зазначають, що їхні стосунки погіршуються.

Таблиця 9

Результати опитування респондентів з різним рівнем оцінки своїх стосунків щодо запитання: «На вашу думку, як змінюються останнім часом ваші стосунки з партнером?»

Запитання до респондентів		Варіанти відповідей (у %)			
На вашу думку, як змінюються останнім часом ваші стосунки з партнером?	Оцінка респондентами стосунків	Стосунки покращуються	Стосунки не змінюються	Стосунки погіршуються	Важко відповісти
	Дуже хороші стосунки	43	54	2	1
	Скоріше хороші	16	74	10	0
	Погані	8	55	37	0

Спільне проведення часу є запорукою хороших стосунків між партнерами. Дослідження цього запитання показало, що 35 % респондентів спільно проводять час майже щодня, 25 % – кілька разів на тиждень, 16 % – кілька разів на місяць, а 8 % лише раз на місяць, жодного разу не проводили спільно час 16 % респондентів (табл. 10).

Таблиця 10

Результати опитування респондентів щодо запитання: «Не враховуючи домашні чи сімейні справи, як часто протягом останнього місяця ви разом з партнером проводили спільний час, займаючись хобі, прогулянками, читанням, переглядом фільмів тощо?»

Запитання	Варіанти відповідей (у %)					
	Кожен або майже кожен день	Кілька разів на тиждень	Кілька разів на місяць	Один раз на місяць	Жодного разу	Відмова відповісти
...Як часто проводили спільний час...?	35	25	16	8	15	1

Аналізуючи відповіді респондентів різної статі, можна дійти висновку, що чоловіки більше схильні вважати, що вони проводять більше часу разом з партнером ніж жінки: 39 % чоловіків вважають, що майже щодня проводять спільно час, а жінок лише 33 % вважають, що вони проводять спільний час з партнером, також 20 % жінок вважають, що вони взагалі не проводять спільний час з партнером і лише 10 % чоловіків вважають, що жодного разу не провели час з партнером (табл. 11).

Найбільше спільного часу щодня проводять респонденти віком від 51 і старше років – 46 %, найменше спільного часу щодня проводять респонденти віком від 35-50 років – 26 % досліджуваних. Водночас 17 % респондентів віком 51 рік і старше жодного

разу не проводили час разом, і стільки ж – 17 % респондентів віком від 35-50 років теж жодного разу не проводили час разом (табл. 12).

Таблиця 11

Результати опитування респондентів різної статі щодо запитання: «Не враховуючи домашні чи сімейні справи, як часто протягом останнього місяця ви разом з партнером проводили спільний час, займаючись хобі, прогулянками, читанням, переглядом фільмів тощо?»

Запитання		Варіанти відповідей (у %)					
		Кожен або майже кожен день	Кілька разів на тиждень	Кілька разів на місяць	Один раз на місяць	Жодного разу	Відмова відповісти
...Як часто проводили спільний час...?	чоловіки	39	22	18	11	10	0
	жінки	33	27	15	5	20	0

Таблиця 12

Результати опитування респондентів різного віку щодо запитання: «Не враховуючи домашні чи сімейні справи, як часто протягом останнього місяця ви разом з партнером проводили спільний час, займаючись хобі, прогулянками, читанням, переглядом фільмів тощо?»

Запитання		Варіанти відповідей (у %)					
		Кожен або майже кожен день	Кілька разів на тиждень	Кілька разів на місяць	Один раз на місяць	Жодного разу	Відмова відповісти
...Як часто проводили спільний час...?	18-35 років	31	38	15	7	9	0
	36-50 років	26	25	21	10	18	0
	51+	46	15	15	7	17	0

Результатами дослідження встановлено, що 37 % респондентів, які мають «погані» стосунки, жодного разу не проводили час разом. Загалом респонденти, які оцінюють свої стосунки як «погані», спільно проводять час один раз на місяць (23 %) або кілька разів на місяць (23 %). Найбільше спільного часу проводять партнери, які оцінюють свої стосунки як «дуже хороші» – 43 %, вони спільно проводять час кожен або майже кожен день (табл. 13).

За результатами оцінки респондентами різного рівня доходів своїх стосунків, було отримано статистично значущі дані, які свідчать про взаємозв'язок між рівнем доходу та рівнем задоволеності стосунками ($p \leq 0,05$): 73 % «забезпечених» респондентів оцінюють свої стосунки як «дуже хороші»; 23 % респондентів вважають свої стосунки «скоріше хорошими»; 4 % вважають свої стосунки «поганими». Серед респондентів із середнім рівнем доходу: 66 % вважають свої стосунки «дуже хорошими», 31 % оцінюють як «скоріше хорошими», а 3 % оцінили свої стосунки як «погані». Серед малозабезпечених

респондентів: 60 % оцінюють свої стосунки як «дуже хороші», 33 % вважають свої стосунки «скоріше хорошими», а 7 % оцінюють свої стосунки як «погані». Серед категорії респондентів, які належать до «малозабезпечених» та «бідних», оцінки стосунків є ще більше стриманими. Так, серед респондентів, яких можна віднести до «бідних», лише 55 % оцінюють свої стосунки як «дуже хороші», 41 % вважають свої стосунки «скоріше хорошими», а 4 % оцінюють свої стосунки як «погані». Отже, чим вище рівень доходу респондентів, тим краще вони оцінюють свої стосунки (табл. 14).

Таблиця 13

Результати опитування респондентів з різним рівнем оцінки своїх стосунків щодо запитання: «Не враховуючи домашні чи сімейні справи, як часто протягом останнього місяця ви разом з партнером проводили спільний час, займаючись хобі, прогулянками, читанням, переглядом фільмів тощо?»

Запитання		Варіанти відповідей (у %)					
		Кожен або майже кожен день	Кілька разів на тиждень	Кілька разів на місяць	Один раз на місяць	Жодного разу	Відмова відповісти
...Як часто проводили спільний час...?	Дуже хороші стосунки	43	24	13	7	12	1
	Скоріше хороші	23	29	22	8	18	0
	Погані	5	11	23	23	37	1

Таблиця 14

Результати дослідження рівня задоволеності стосунками респондентами з різним рівнем доходів

Рівні доходу	Як ви оцінюєте свої стосунки з партнером? Варіанти відповідей (у %)		
	Дуже хороші	Скоріше хороші	Погані
Забезпечені	73*	23*	4*
Середнього рівня	66*	31*	3*
Малозабезпечені	60*	33*	7*
Бідні	55*	41*	4*

* $p \leq 0,05$

Також встановлено взаємозв'язок між рівнем доходу та рівнем задоволеності своїми стосунками респондентів різної статі (на рівні тенденції, $p=0,057$). Так, серед респондентів, які належать до категорії «бідні», 57 % чоловіків та лише 52 % жінок оцінюють свої стосунки як «дуже хороші», а 8 % жінок вважають свої стосунки «поганими», притому, що серед чоловіків цієї категорії матеріального становища – таких немає зовсім (табл. 15).

Таблиця 15

Результати дослідження рівня задоволеності стосунками респондентів з різним рівнем доходу та різної статі

Рівні доходу	Стать	Як ви оцінюєте свої стосунки з партнером? Варіанти відповідей (у %)		
		Дуже хороші	Скоріше хороші	Погані
Забезпечені	чоловіки	73	24	3
	жінки	73	23	4
Середнього рівня	чоловіки	67	29	4
	жінки	64	34	2
Малозабезпечені	чоловіки	49	43	8
	жінки	66	27	7
Бідні	чоловіки	57	43	0
	жінки	52	40	8

$p=0,057$

Висновки. Отримані результати свідчать, що станом на липень 2025 року біля 70 % населення України мають партнера, що є доволі високим показником. Серед тих, хто не має партнера, більше жінок віком старше 50 років, що може свідчити про те, що їх партнер чоловічої статі вже помер.

Більшість партнерів задоволені своїми стосунками. Понад 60 % партнерів проводять спільно час щоденно або кілька разів на тиждень. Чим старше партнери, тим більше вільного часу вони проводять разом. Партнери, які менше задоволені стосунками, зрідка проводять час разом або взагалі не проводять час спільно. Респонденти віком від 18 до 35 років схильні оцінювати свої стосунки як «дуже хороші», а респонденти віком від 35 і старше частіше оцінюють свої стосунки як «скоріше хороші».

Загалом дослідження міжособистісних стосунків в Україні дозволило отримати показники щодо кількості пар та їхньої суб'єктивної оцінки своїх стосунків.

Перспективи подальших досліджень передбачають дослідження настроїв громадян України, які перебувають в стосунках або не мають партнера, щодо їхнього загального рівня задоволеності життям, наявності або відсутності шкідливих звичок, очікувань від партнерів тощо.

Література

1. Іващенко, А. С. (2012). Психологічні чинники міжособистісних стосунків у молодих подружніх парах. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*, 5, 1-12.
2. Руденко, Л. А. (2015). Міжособистісні стосунки як чинник соціального становлення особистості. *Наукові записки Українського католицького університету*. <https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/handle/123456789/1428>
3. Федоренко, Р. П. (2007). *Психологія молодого сім'ї та сімейна криза*. Вежа.
4. Хлопоніна, Н. Є. (2007). *Вплив ролевих очікувань подружжя на характер сімейного спілкування* [Автореф. дис. канд. психол. наук]. Інститут соціальної та політичної психології АПН України. <https://uacademic.info/ua/document/0407U002925>
5. Цьомик, Х. Б. (2021). Психологічна сутність подружніх взаємин у зарубіжних і вітчизняних взаєминах. *Габітус. Соціальна психологія. Юридична психологія*. 2(24), 177-183. <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.24.2.32>
6. Чанцева-Коваленко, О. М. (2013). Психологічні особливості конфліктів у системі родинних відносин «батьки-діти». *Актуальні проблеми психології*. 10(25), 540-548.
7. Чанцева-Коваленко, О. М. (2016). Психологічні чинники формування гармонійних стосунків подружжя. *Fundamental and Applied Researches In Practice of Leading Scientific Schools*. 1(13), 215-228.

8. Ясточкіна, І. (2020). Особистісна тривожність як соціально-психологічна проблема. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*. 6, 165-170. <https://doi.org/10.30970/2522-1876-2020-6-24>

References

1. Ivashchenko, A. S. (2012). Psykholoqichni chynnyky mizhosobystisnykh stosunkiv u molodykh podruznykh parakh [Psychological factors in interpersonal relationships of young married couples]. *Visnyk Natsionalnoyi akademii Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrainy*, 5, 1-12. [In Ukrainian]
2. Rudenko, L. A. (2015). Mizhosobystisni stosunky yak chynnyk sotsialnogo stanovlennya osobystosti [Interpersonal relationships as a factor in the social formation of a personality]. *Naukovi zapysky Ukrainskogo katolytskogo universytetu*. <https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/handle/123456789/1428> [In Ukrainian]
3. Fedorenko, R. P. (2007). *Psykhologia molodoyi simyi ta simeina kryza [Psychology of a young family and family crisis]*. Vezha. [In Ukrainian]
4. Khloponina, N. Ye. (2007). *Vplyv rolovykh ochikuvan podruzhya na kharakter simeinogo spilkuвання [The impact of spouses' role expectations on family communication]* [Avtoref. dys. kand. psykol. nauk]. Instytut sotsialnoyi ta politychnoyi psykhologii APN Ukrainy. <https://uacademic.info/ua/document/0407U002925> [In Ukrainian]
5. Tsomyk, Kh. B. (2021). Psykhologichna sutnist podruznykh vzayemyn u zarubizhnykh i vitchyznyanykh vzayemynakh [The psychological essence of marital relations in foreign and Ukrainian relations]. *Gabitus. Sotsialna psykhologia*. 2(24), 177-183. <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.24.2.32> [In Ukrainian]
6. Chantseva-Kovalenko, O. M. (2013). Psykhologichni osoblyvosti konfliktiv u systemi rodynnykh vidnosyn «batky-dity» [Psychological features of conflicts in the parents-children relation system]. *Aktualni problemy psykhologii*. 10(25), 540-548. [In Ukrainian]
7. Chantseva-Kovalenko, O. M. (2016). Psykhologichni chynnyky formuvannya garmoniinykh stosunkiv podruzhya [Psychological factors in the formation of harmonious marital relations]. *Fundamental and Applied Research In Practice of Leading Scientific Schools*. 1(13), 215-228. [In Ukrainian]
8. Yastochkina, I. (2020). Osobystisna tryvozhnist yak sotsialno-psykhologichna problema [Personality anxiety as a socio-psychological problem]. *Visnyk Lvivskogo universytetu. Seria psykhologichni nauky*. 6, 165-170. <https://doi.org/10.30970/2522-1876-2020-6-24> [In Ukrainian]

Відомості про авторів

Сняданко Ірина Ігорівна, професорка, докторка психологічних наук, професорка кафедри практичної психології ментального здоров'я Національного університету «Львівська політехніка», керівниця Інституту психології та психотерапії, м. Львів, Україна.

Snyadanko, Iryna, Professor, Doctor of Psychological Sciences, Professor of the Department of Mental Health Practical Psychology at the National University «Lviv Polytechnic», Head of the Institute of Psychology and Psychotherapy, Lviv, Ukraine.

ORCID ID: orcid.org/0000-0003-4245-1443

E-mail: iryna.i.sniadanko@lpnu.ua

Антипович Олексій Георгійович, директор Соціологічної групи Рейтинг, аспірант 2-го року навчання за спеціальністю «Психологія», кафедра теоретичної та прикладної психології Національного університету «Львівська політехніка», м. Львів, Україна.

Antypovych, Oleksii, Rating Group, Director, Postgraduate student in the specialty «Psychology» Department of Theoretical and Applied Psychology at the National University «Lviv Polytechnic», Lviv-Kyiv, Ukraine.

ORCID ID: orcid.org/0009-0003-7780-6010

E-mail: oleksii.h.antypovych@lpnu.ua

Отримано 31 липня 2025 р.
Рецензовано 1 вересня 2025 р.
Прийнято 3 вересня 2025 р.